

ВИСНОВОК

творчого керівника, Героя України, народного артиста України, професора,
професора кафедри хорового диригування Національної музичної академії

України імені П. І. Чайковського

САВЧУКА ЄВГЕНА ГЕРАСИМОВИЧА

наукового консультанта, кандидата мистецтвознавства, доцента,
доцента кафедри теорії музики Національної музичної академії імені

П. І. Чайковського

ГОМЕНЮК СВІТЛАНИ ГРИГОРІВНИ

про творчий мистецький проєкт та його наукове обґрунтування

творчого аспіранта кафедри хорового диригування

Національної музичної академії імені П. І. Чайковського

ТАРАСЕНКА НАЗАРІЯ ОЛЕКСАНДРОВИЧА

«ХОРОВА ТВОРЧИСТЬ АРВО ПЯРТА: ВИКОНАВСЬКИЙ АСПЕКТ»

поданий до захисту на здобуття ступеня доктора мистецтва за спеціальністю

025 «Музичне мистецтво»

У процесі реалізації творчого мистецького проєкту «Хорова творчість Арво Пярта: виконавський аспект» на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» Н. О. Тарасенко проявив себе творчо обдарованим виконавцем і вдумливим дослідником.

Дослідницька складова творчого мистецького проєкту Н. О. Тарасенка є його науковим обґрунтуванням і присвячується проблемі виконання творів сучасного естонського композитора Арво Пярта. На прикладі хорових творів, написаних від 70-х років минулого століття до 2021 року, Н. О. Тарасенко розглядає процес формування і розвитку авторської техніки композиції А. Пярта *tintinnabuli*, з'ясовує особливості використання цієї техніки у творах із словесним текстом, формулює виконавські завдання, пов'язані із коректним відтворенням композиторського задуму, естетики і стилістики Арво Пярта.

Н.О. Тарасенко продемонстрував правильний підхід до роботи над сучасними композиціями, який передбачає паритет дослідницької і виконавської складових в роботі диригента. Досвід підготовки проєкту підтвердив думку, що ефективна робота над творами, логіка композиції яких відмінна від традиційних засад класико-романтичного стилю (в т.ч. закономірностей форми, ладо-гармонічної організації, мелодики, ритміки

тощо), повинна починатися із розуміння диригентом устрою таких композицій. Від розуміння логіки композитора до вибору адекватних їй виконавських засобів, забезпечення застосування цих засобів в репетиційній роботі і на концерті – таким є шлях до коректної інтерпретації композиторського задуму.

Наукове обґрунтування проєкту складається з вступу, двох розділів – теоретичного і практичного, – висновків, переліку літератури і додатків. Дослідження доповнюється методичною розробкою спеціального курсу з дисципліни «Хорове мистецтво сучасної Європи та виконавська практика» за темою мистецького проєкту. Творчо-дослідницький мистецький проєкт має практичне значення і може бути реалізований в навчальному процесі вищих навчальних мистецьких закладів України.

Творчий аспірант Н. О. Тарасенко у повному обсязі успішно виконав індивідуальний навчальний план та на «відмінно» опанував знання з дисциплін освітньо-наукової навчальної програми.

Протягом навчання у творчій аспірантурі Н. О. Тарасенко регулярно брав участь у наукових та науково-практичних *конференціях*, де представляв актуальний стан свого дослідження (1. XXVI Всеукраїнській молодіжній науково-творчій конференції «Музичне мистецтво та наука на початку третього тисячоліття, Одеса, ОНМА, 8-9 грудня 2022 р.; 2. XXVII Всеукраїнська молодіжна науково-творча конференція «Дні науки», Одеса, ОНМА, 28-29 квітня 2023; 3. VII міжнародна науково-практична конференція «Україна. Європа. Світ. Історія та імена в культурно-мистецьких рефлексіях», Київ, НМАУ, 2-4 листопада 2023, 4. Всеукраїнська науково-практична конференція «Сучасна музика від акустики до електроакустики: теорія та практика», Київ, НМАУ, 26-27 квітня 2024).

Здобувач опублікував за темою дослідження *три статті* (з них одну – у співавторстві) в наукових виданнях, затверджених ДАК МОН України як фахові в галузі «Мистецтвознавство»:

1. Гоменюк С. Г., Тарасенко Н. О. Особливості раннього стилю *tintinnabuli* Арво Пярта: взаємодія слова і числа // Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. 2023. Вип. 137. С. 95–109. DOI: <https://doi.org/10.31318/2522-4190.2023.137.294668>
2. Тарасенко Н. О. «Sieben Magnificat-Antiphonen» Арво Пярта: переосмислення традиції // Аспекти історичного музикознавства Харківського національного університету мистецтв ім. І. П.

Котляревського. 2024. Вип.: XXXV (35). Ст. 198-224. DOI: 10.34064/khnum2-3511

3. Тарасенко Н. О. Пол Хільер як інтерпретатор творів Арво Пярта: реконструкція стратегії диригента // Актуальні питання гуманітарних наук Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Я. Франка. 2024. Вип.: 76, том 2. Ст. 80-86. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/76-2-14>.

Тему мистецького проекту було апробовано в *концертному іспиті* з назвою «Ім'я йому – Арефа. Музичний світ Арво Пярта». Концерт відбувся 28 травня 2024 року в Трапезній церкві Києво-Печерської Лаври за участю камерного хору «SINE NOMINE», керівником якого є здобувач, та камерного оркестру «Liatoshynskiy capella». В цьому концерті були представлені наступні твори Арво Пярта: «Missa syllabica», «Sieben Magnificat-Antiphonen», «O Holy father Nicholas», «Berlin Mass». Кілька з цих творів були вперше виконані в Україні.

В ході підготовки концерту Н.О. Тарасенко продемонстрував чудові організаційні та комунікаційні навички: він заручився підтримкою Посольства Естонської Республіки в Україні в питанні оренди партитур Арво Пярта, забезпечивши тим самим належне виконання вимог авторського права щодо творів сучасного композитора; крім того, Н.О. Тарасенко вів регулярну і змістовну комунікацію щодо майбутньої концертної події в соціальних медіа, виконуючи таким чином просвітницьку роботу, створював суспільний запит на подію, формував цільову аудиторію проекту. Успіх концерту був відмічений членами кафедри, які були присутні на виступі.

В класі по диригуванню було апробовано зазначені композиції Арво Пярта.

Під час навчання у творчій аспірантурі здобувач брав активну участь у роботі Українського академічного фольклорно-етнографічного ансамблю "Калина", як диригент-хормейстер підготував зі співаками ансамбля кілька концертних програм.

Враховуючи актуальність і новизну наукового обґрунтування проекту, перспективність і всебічність розробки дослідницької теми, а також втілення результатів дослідження у виконавській діяльності, вважаємо, що творча та науково-дослідницька складові мистецького проекту «Хорова творчість Арво Пярта: виконавський аспект» Н. О. Тарасенка виконані на високому професійному рівні. Творчий мистецький проект відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України до проектів такого рівня і може бути

рекомендований до захисту в спеціалізованій разовій раді на присудження ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво».

Творчий керівник

Народний артист України, професор

Кафедри хорового диригування НМАУ ім. П. Чайковського

Савчук Є. Г.

Науковий консультант

Кандидат мистецтвознавства, доцент

Кафедри теорії музики НМАУ ім. П. Чайковського

Гоменюк С. Г.

